

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д.ик.н.н. Нина Ангелова Дюлгерова,

на дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по специалност “Международно право и международни отношения”, шифър: 05.05.15

Автор: МИРАНДА НЕХАС БЕДЖЕТИ..

Тема: ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ НА ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ (НА ПРИМЕРА НА МАКЕДОНИЯ, АЛБАНИЯ И КОСОВО)

Научен ръководител: доц. д-р Стоян Бараков

Представянето на рецензията и участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд е съгласно Заповед № 1220/23.05.2013 на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“

1. Кратки биографични данни за докторанта.

Миранда Беджети през 2004 г. завърша бакалавър, а през 2008 г. - магистър по международни отношения в катедра „Международно право и международни отношения” в Правно-историческия факултет. От 2009 г. е докторант към същата катедра по научна специалност ”05.05.15 Международно право и международни отношения”.

От септември 2010 г. докторантката е асистент по политология в Катедрата по публична администрация - SEEU, Тетово, Македония.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Темата, която е предмет на изследване в дисертационния труд на Миранда Беджети е бесспорно актуална и дисертабилна. След края на Студената война вече повече от две десетилетия евроатлантическите приоритети са съществен елемент от процеса на преодоляване от балканските общества на общественно-политическите и социално-икономически стандарти в идеологическия 20 век. Поредното предизвикателство за Европейския съюз е интеграцията на За-

падните Балкани. В контекста на актуалните за балканския регион процеси са поставените цели и задачи в дисертационния труд. Целта е „подготвянето на обективен и безпристрастен анализ на данните и фактите, въз основа на който да се предложи адекватна прогноза и реалистична визия за европейската интеграция на Западните Балкани”. Изследователските задачи са с акцент върху „намирането, обработването и предлагането на информация за раждането и за еволюцията на европейската идея и за нейното претворяване в политическа практика – европейската интеграция”.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд.

Дисертационният труд е с общ обем 251 стр. и е структуриран в Увод, пет неглави, Заключение и използвана литература.

Уводът следва основните принципи на изграждането на въвеждащия елемент на всяко едно изследване и последователно представя обекта, предмета, целите, задачите, както и общ историографски преглед.

Всяка една от главите на дисертационния труд разглежда чрез хронологично-проблемния метод важни процеси и проблеми от предприсъединителния и присъединителен процес на Македония, Албания и Косово към Европейския съюз. Добре аргументирани са както общите, така и специфичните черти на отношенията ЕС с държавите от Западните Балкани в политиката, икономиката, социалната област и междуетническите и междуконфесионалните процеси. Всяка една от главите завършва с изводи.

Акцентът в Първа глава е поставен върху историческата ретроспекция на генезиса и развитието на европейската идея и на самия ЕС в началото на 21 век и политиката на Брюксел към присъединяването на държавите от Западните Балкани. Много внимание е отделено на „турската политика” на Брюксел, предвид динамичните промени в Турция, които я превръщат във влиятелен регионален фактор със сериозни амбиции за влияние в балканските и евразийските райони, както и в размирния широк Близък Изток.

Втора глава е посветена на формирането и изграждането на Република Македония, в която историческите спорове със съседите поставят на изпитание нейното ситуиране в международното пространство и нейната евроинтеграция. Сериозно внимание е отделено и на албанския елемент в македонската държава и неговото сложно място в македонското общество. Основателни са изводите на докторантката за нецелесъобразната и недълновидна политика на Брюксел към Македония. Това обаче не е едностранен процес и не може да се пренебрегне и своеобразното капсулиране на македонския политически елит и неговите опити чрез ескалиране на антибългарската и антигръцката политика да скъсат пътя към еврочленството.

Трета глава е най-голяма по обем и е посветена на Албания. Удачно подбраните заглавия на параграфите дават добра възможност да се разкрие сложната, противоречива и многопластова картина на мястото и ролята на Албания в динамичния балкански пъзел и глобалните геополитически схеми със силен етнически и религиозен привкус. Докторантката чрез много факти показва невъзможността на албанския политически елит да се откъсне от балканския манталитет на поведение чрез преодоляване на националистическите настроения в страната, както и да формулира далновидна външна политика, която да създаде благоприятни условия за интеграцията на тази държава към ЕС.

В Четвърта глава чрез историческата ретроспекция се проследява пътя на Косово от автономна област в Югославия до независима държава. Докторантката показва добро познаване на фактологията, чрез която пресъздава борбата на косовските албанци за суверенитет. Добре е доказана и тезата, че тази трансформация на областта е невъзможна без силната и последователна подкрепа от Запада, най-вече на САЩ. Република Косово е своеобразна еманация на геополитическите трансформации, които съпътстват преструктурирането на Балканите, с основен акцент бивша Югославия.

В последната Пета глава Миранда Беджети се стреми да представи европейската перспектива на Западните Балкани. Тя разширява географските пара-

метри на дисертацията и в този преглед включва и останалите в този геополитически термин държави като Босна и Херцеговина, Хърватия и Черна гора. Стратификацията, която докторантката прави по отношение на приключване процеса на евроинтеграция на тези държави може да бъде оспорвана, но не може да не се отрече нейния извод за необходимостта не от политическо, а от прагматично и изгодно в перспектива решение на Брюксел за европейското бъдеще на Западните Балкани.

В Заключението Миранда Беджети прави опит да обобщи и да предложи варианти за осъществяването на евроинтеграцията на държавите от Западните Балкани. Правилно отбелязва високата степен на невъзможност за решаването на този въпрос в близко бъдеще.

4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката.

Добре формулираната тема на дисертационния труд носи в себе си позитива на научно-приложната значимост на изследването. Впечатляващото количество (379 заглавия) на многобройната и разнообразна литература, както и фактологичния материал, който докторантката използва, за да защити темата на дисертационния си труд, спомага за разкриването на различни аспекти от сложния и противоречив процес на евроинтеграция на Западните Балканите.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Миранда Беджети посочва три самостоятелни публикации по темата на дисертационния труд. Те са в направлението на научните изследвания на автора и показват последователност при подготовката и извършването на научноизследователския процес от докторанта, научния му ръководител и обучаващото го звено.

С докторантът нямам съвместни публикации;

6. Автореферат

Авторефератът е разработен съгласно законовите изисквания и съдържа основните проблеми и пътищата за тяхното решаване, посочени в

дисертационния труд. Той дава пълна представа за научната стойност и практическата приложимост на постигнатите резултати от докторанта.

7. Критични забележки и препоръки

Темата на дисертационния труд сама по себе си е сложна и динамична. Структурата е добре конструирана, но количествените несъответствия между главите не спомагат за създаването на цялостност на изложението. Уводът също би трябвало да бъде по-концентриран и ориентиран към конкретните цели и задачи на изследването, а не към емоционални обяснения. Независимо от изводите, с които завършва всяка една от главите в изследването поставеният акцент върху фактологията не дава възможност да се направи задълбочен анализ. Представянето на повече държави от тези, които са посочени в заглавието, не допълват, а утежняват изложението. Използваната литература е многоезична и многобройна, но голяма част от нея отсъства като цитиране в изложението. Позитивът е в нейното присъствие и възможността да бъде използвана като солидна библиография по темата.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въпреки направените препоръки дисертационният труд изследва точно, вярно и с висока степен на обективност сложните и динамични процеси в исторически и съвременен план на европейската интеграция на Западните Балкани.. Ясно и фактологически пълно са представени специфичните елементи от този процес за Македония, Албания и Косово в геополитическата схема на Брюксел и Вашингтон. Дисертационният труд съдържа научни и научно-и приложни резултати и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилника на ЮЗУ „Неофит Рилски” Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на Правно-Историческия факултет.

Дисертационният труд показва, че докторантката Миранда Беджети притежава необходимите знания и професионални умения по научна специалност „Международно право и международни отношения”.

Това ми дава основание да дам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на Миранда Беджети по специалност “Международно право и международни отношения”, шифър: 05.05.15

23.06. 2013. г.

София.

Рецензент:

Проф.д.ик.н. Нина Дюлгерова